

Perspectiefnota 2012-2015

Gemeente Epe

April 2011.

2011-31908

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Doel van de Perspectiefnota	3
1.2	Uitwerking collegeakkoord	3
1.3	Opbouw Perspectiefnota	3
2	Maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen/trends.....	4
3	Visie en ambities	6
3.1	Inhoudelijk kader.	6
4	Richtinggevende uitspraken programmabegroting 2010-2013	8
4.1	Conclusies en richtinggevende uitspraken.....	8
5	Strategische ontwikkelingen	10
5.1	Ontwikkelingen “op anticiperen” (raadsbesluit nodig)	10

1 Inleiding

1.1 Doel van de Perspectiefnota

Met de Perspectiefnota geeft de raad richting aan de opzet en invulling van de programmabegroting die door het college wordt opgesteld. De raad maakt vooraf keuzes en doet richtinggevende uitspraken.

Anders gezegd: de raad geeft in de Perspectiefnota aan wat hij wil en er voor over heeft, het college geeft in de programmabegroting aan wat naar zijn inzicht de meest effectieve en efficiënte inzet van de middelen is. De Perspectiefnota schetst op hoofdlijnen een meerjarig beeld, inspelend op ontwikkelingen en de effecten van beleid van het afgelopen jaar.

Dit jaar staat de Perspectiefnota in het bijzonder in het teken van het besluit over de invulling van de nog resterende bezuinigingstaakstelling vanaf 2012. De totaal te realiseren taakstelling bedraagt 3 miljoen euro.

1.2 Uitwerking collegeakkoord

De kern van het politiek handelen is de uitwerking van het collegeakkoord. Dit akkoord geeft een verdere invulling aan en uitwerking van de visie en ambities van de gemeente. Met het collegeakkoord geven de partijen aan welke speerpunten van beleid voor de betreffende raadsperiode van belang zijn. Via het collegeprogramma vindt er een nadere concretisering van deze speerpunten plaats naar te bereiken resultaten. Jaarlijks zal het college, zo nodig, bij de Perspectiefnota aangeven welke elementen een nadere kaderstelling behoeven. Verder worden de beoogde resultaten opgenomen in de programmabegroting waarin het te ontwikkelen en uit te voeren beleid in meerjarenperspectief beschreven staat. Afhankelijk van wet- en regelgeving, het financiële perspectief en de personele capaciteit kunnen zaken aangepakt worden en kan er ingespeeld worden op actuele zaken als die zich voordoen.

1.3 Opbouw Perspectiefnota

In hoofdstuk 2 wordt nader ingegaan op een aantal van belang zijnde maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen en trends voor de komende jaren. In hoofdstuk 3 staat in het kort beschreven de visie en ambities van de gemeente. Deze vormen het algemeen kader. Hoofdstuk 4 vormt de kern van de Perspectiefnota. Hier staan de richtinggevende uitspraken opgesomd die de raad worden voorgelegd op grond van externe ontwikkelingen. Het gaat daarbij vooral om de ontwikkelingen waarbij het College richtinggevende uitspraken dan wel keuzes noodzakelijk acht van de Raad om de programmabegroting 2012-2015 te kunnen voorbereiden. In hoofdstuk 5 wordt een nadere toelichting en onderbouwing gegeven van de in hoofdstuk 4 vermelde conclusies en richtinggevende uitspraken.

2 Maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen/trends.

Een aantal maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen/trends zijn van belang om mee te nemen in de voorbereiding van voorstellen en bij het besluiten over ontwikkeling en uitvoering van beleid voor de komende jaren.

Maatschappelijk.

De Sociale Agenda 2009-2015 schetst een aantal belangrijke actuele ontwikkelingen in het algemeen maar ook specifiek voor Epe. Enkele hoofdpunten daaruit zijn de volgende. De individualisering is al decennia een belangrijke ontwikkeling en laat zien dat mensen hun leven steeds meer naar eigen inzichten vorm geven, losser van sociale verbanden. De keerzijde is de ervaring dat mensen minder over hebben voor anderen en zich afhankelijk van de overheid opstellen. Hierop is een reactie zichtbaar van de overheden, waaronder ook in Epe, om burgers weer veel meer zelf verantwoordelijkheid te laten nemen voor hun eigen leven. De uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning is daar een expliciet voorbeeld van alsook het opzetten van wijk- en buurtgericht werken.

Het betekent in het bijzonder een beroep doen op het maatschappelijk actief zijn of worden van mensen in onder meer mantelzorg, vrijwilligerswerk op een groot aantal terreinen, zorg voor de eigen woon- en leefomgeving. Enerzijds hebben mensen minder tijd beschikbaar danwel zijn beperkter inzetbaar door de gevolgen van de individualisering, door een beperktere inzet als gevolg van een veranderende balans in werk en zorg (toenemende arbeidsmarktparticipatie), de veranderende bevolkingssamenstelling (vergrijzing). Anderzijds leidt de vergrijzing ertoe dat er een grotere groep mensen komt die meer tijd beschikbaar heeft. Om de vitaliteit in de samenleving te behouden blijven acties nodig, waarbij accenten liggen op de terreinen wonen (diversiteit), werken (werkgelegenheid), zorg (ondersteuning in maatschappelijke participatie). Daarnaast blijft het stimuleren van gemeenschapszin, zelf invulling geven aan de lokale samenleving van groot belang. Zaken die inwoners, maatschappelijke partners en gemeente samen moeten oppakken en ontwikkelen.

Als gevolg van de demografische ontwikkelingen gaat de komende decennia de samenleving in Epe drastisch veranderen. Een verandering die al is ingezet: vergrijzing en ontgroening. Dit heeft z'n effecten op diverse terreinen, zoals wonen, voorzieningenaanbod en lokale economie.

Bestuurlijk.

De lokale overheid krijgt steeds meer taken om uit te voeren (decentralisatie) en de daarbij behorende financiële risico's. In het nieuwe regeerakkoord zijn weer een aantal taken opgenomen, zoals de jeugdzorg en onderdelen uit de AWBZ die onder de WMO komen te vallen. Daarnaast krijgen de gemeenten de verantwoordelijkheid over de nieuwe regeling "Werken naar vermogen" waarin de bestaande regelingen Wajong, Wsw, WIJ en Wwb worden samengevoegd.

De gemeente krijgt bij de decentralisatie vaak de regierol toebedeeld (o.a. sturen, stimuleren, organiseren), danwel een nieuwe wettelijk uit te voeren taak. Nieuwe taken betekent niet automatisch voldoende financiële middelen om die vorm te geven. Gemeenten worden geacht hiervoor een oplossing te vinden door een andere of nieuwe aanpak en/of een financiële oplossing. Daarnaast zijn de effecten van nieuwe of vernieuwde regelgeving uit het nieuwe regeerakkoord nog niet bekend. Gevolg van deze decentralisatietrend in financiële zin is dat de omvang en kwaliteit van lokale voorzieningen onder druk komt te staan, immers op enig moment zijn de financiële grenzen bereikt om een gewenst en gevarieerd aanbod aan lokale voorzieningen in de breedste zin te kunnen bieden en gelijktijdig de wettelijke taken uit te voeren.

Vorenstaande betekent dat naar alternatieve wegen gezocht moet worden. Het biedt volop kansen voor innovatie. Kenmerken van deze wijze van handelen zijn: werken vanuit visie, op zoek gaan naar andere mogelijkheden/oplossingen, partijen uitdagen tot nieuwe ideeën, kritisch zijn ten opzichte van de bestaande uitvoeringspraktijk, het nut en noodzaakprincipe toepassen, het maken van scherpe keuzes, meer samenwerken met inwoners/maatschappelijke organisaties/buur – en regiogemeenten, zakelijke afspraken maken met uitvoerders, als gemeente uitgaan van de eigen kracht.

Zoals hiervoor al aangegeven, is de gemeentelijke rol aan het veranderen. De ontwikkelrichting is dat de gemeentelijke inzet zich richt op het bepalen en realiseren van gewenste maatschappelijke effecten en inzetten op te behalen resultaten (regie). Welke activiteiten daarvoor ingezet worden, de uitvoering, is voornamelijk een zaak van burgers, maatschappelijke organisaties en bedrijven. Bestaande verhoudingen veranderen, het samenwerken is nu leidend. Innoveren en toekomstgerichte oplossingen zijn belangrijke aspecten in de werkwijze bij de te realiseren ombuigingstaakstelling in deze bestuursperiode (2010-2014). Om het collegeakkoord effectief uit te voeren via het collegeprogramma samen met een te realiseren ombuigingstaakstelling en de te realiseren programma's regie en dienstverlening, is gekozen voor een projectmatige aanpak waarin de activiteiten integraal, afgestemd en in samenhang uitgevoerd worden.

Gemeente en de toekomst.

Het accent bij toekomstige taken van de gemeente ligt op hoofdlijnen op regievoering (uitvoering bij partners) en uitvoering wettelijke taken (bijv. handhaving, sociale zekerheid). Eerder is al gewezen op de grenzen aan mogelijkheden. Dit leidt tot scherpere keuzes en prioriteren in uit te voeren acties, danwel in het vergroten van de personele capaciteit op bepaalde terreinen.

Twee belangrijke ontwikkelingen zijn de gemeentelijke publieke dienstverlening en een veranderende gemeentelijke rol (regie) met een daarbij behorende organisatie.

Met twee meerjarige programma's voor regie en voor elektronische overheid voor de verbetering van de gemeentelijke dienstverlening zoeken we naar toekomstgerichte en innovatieve mogelijkheden en oplossingen. Dit alles vergt ook investeren in medewerkers/competenties/ deskundigheid. Belangrijk is rekening te houden, evenals andere organisaties en bedrijven, met de trend van een toenemende schaarste van gekwalificeerd personeel op de arbeidsmarkt. De uitdaging is aangegaan om nieuwe wegen in te slaan bij werving/selectie van personeel.

Datgene wat we als gemeente willen doen, wordt mede ingegeven door maatschappelijke ontwikkelingen en trends waaronder ook de inbreng van inwoners. Dit betekent flexibel en met een positieve insteek inspelen op onder meer vragen, noodzaak, behoeften, actualiteit. Niet als gemeente alleen, maar in samenspraak met burgers en maatschappelijke organisaties.

Dit alles vraagt dat door raad en college wordt bestuurd vanuit een heldere visie op te bereiken resultaten en gericht op het verbinding maken met inwoners en maatschappelijke organisaties. Resultaat is dat maatschappelijke organisaties als partners van de gemeente meewerken aan de realisatie van de bestuurlijke visie en dat betrokken inwoners hun bijdragen geven aan de ontwikkeling van de gemeenschap.

3 Visie en ambities

De visie en ambities van de gemeente Epe staan verwoord in een aantal kaders, te weten: de toekomstvisie, het lokaal sociaal en ruimtelijk beleid, het collegeakkoord en –programma. Deze zijn uitgewerkt naar de vier pijlervisies en de strategische doelen in de programmabegroting. Een verdere uitwerking is er vervolgens naar de diverse beleidsnota's per programma van de begroting. Hierna volgt een korte inhoudelijke beschrijving van de hoofdkaders. Een uitgebreidere beschrijving van deze kaders is te vinden op de gemeentelijke web-site of in het raadsdossier.

3.1 Inhoudelijk kader.

Toekomstvisie.

Onder het motto "voortbouwen op kwaliteit" zijn thematisch de hoofdlijnen van de toekomstige gewenste ontwikkelingen vastgesteld voor de periode tot 2011. Het gaat dan om verjonging en vergrijzing, voorzieningen en kernen, recreatie en toerisme en de ontwikkeling van het buitengebied. In 2011 vindt de actualisatie van de toekomstvisie plaats. Belangrijk aandachtspunt is hoe in te spelen op de effecten van de demografische ontwikkelingen in de komende periode. De samenstelling van de bevolking verandert de komende decennia: vergrijzing, ontgroening, huishoudenverdunding. De nieuwe toekomstvisie richt zich op de ontwikkelrichting van de gemeente in z'n algemeenheid en de ontwikkeling van de vier afzonderlijke dorpen en het buitengebied.

Sociaal en ruimtelijk/economisch beleid.

De toekomstvisie is uitgewerkt in de Sociale Agenda en het Ruimtelijk Structuurplan (incl. economie). Het sociale beleid richt zich op een drietal hoofdthema's, te weten: leefbaar, ondersteuning en zorg. De hoofdlijn is dat mensen hun eigen leven organiseren en de gemeente de gemeenschap faciliteert met een prettige en veilige woon-/leefomgeving met voldoende voorzieningen. Daar waar mensen niet mee kunnen doen vinden er (tijdelijke) ondersteuning of gerichte interventies plaats. Het ruimtelijk beleid richt zich op het versterken van de eigen identiteit als groene gemeente met de eigenheid van de dorpen en het streven naar voldoende woon-, werk- en recreatiegelegenheid. Aandacht voor natuur en landschap door het behouden en versterken van de cultuurhistorische, landschappelijke en ecologische waarden. Economisch ligt de aandacht op een gezonde stedelijke en plattelandseconomie met aandacht voor de dorpscentra Epe en Vaassen, vestigingsmogelijkheden voor ondernemers, vitaal platteland, zorg en recreatie en toerisme. Een effectief economisch beleid vraagt afstemming en samenwerking binnen de Regio Stedendriehoek.

Collegeakkoord (bestuursperiode 2010-2014).

De focus richt zich op de burger en de leefbaarheid in haar/zijn directe woon- en leefomgeving. De burger voelt zich verantwoordelijk voor zijn omgeving en is bereid daar een bijdrage aan te leveren. Het uitgangspunt is een krachtige en vitale gemeente te blijven. Daartoe vindt samenwerking plaats met buurgemeenten en de gemeenten in de Regio Stedendriehoek alsook met burgers, maatschappelijke organisaties en bedrijven.

Ingezet wordt op het investeren in wijkgericht werken, een kwalitatief goede openbare ruimte, een adequaat voorzieningenniveau in de dorpen, een gezonde (stedelijke en plattelands-) economie en het faciliteren en ondersteunen van burgers. Zes thema's krijgen specifieke aandacht, te weten: jeugd, participatie, duurzaamheid, vitale kernen en leefbare wijken, lokale economie - toerisme en recreatie, dienstverlening.

Voor het financiële beleid zijn er principes en uitgangspunten vastgelegd en zijn de hoofdlijnen voor de aanpak van de noodzakelijke bezuinigingen bepaald.

De insteek is om adequaat en flexibel te reageren op veranderingen in onze samenleving, zoals voortkomend uit demografische ontwikkelingen (krimp, vergrijzing, ontgroening). Hierbij rekening houdend met het eigene van de dorpen en het behouden en versterken van het unieke van de gemeente (natuur, landschap en cultuurhistorie).

Programmabegroting: pijlervisies en strategische doelen per programma.

De hoofdindeling van de begroting bestaat uit vier pijlers: sociaal, ruimte, economie en bestuur. Per pijler zijn de kenmerken van het beleid opgenomen voortkomend uit de hoofdkaders van beleid en de speerpunten en prestatieafspraken uit het collegeakkoord voor die pijler. Dit geheel vormt de kern van het kader voor de betreffende beleidsvelden in de bij de pijler behorende programma's.

De strategische doelen beschrijven de belangrijkste gewenste veranderingen of een gewenste situatie/toestand die door de gemeenteraad met de uitvoering van de programma's en de inzet van de geraamde middelen daarbij wordt nagestreefd. Per programma zijn de strategische doelen geformuleerd. De basis van deze doelen ligt in de hiervoor vermelde kaders. In 2011 vindt een actualisatie van de indicatoren plaats.

Aan de doelen zijn per programma beleidsnota's gekoppeld. Deze documenten bepalen het kader voor invulling en uitvoering van het programma.

Organisatie.

De gemeentelijke organisatie ontwikkelt zich met een programma "regie" door naar het sturingsmodel regiegemeente. De gemeentelijke organisatie gaat zich meer richten op sturen/leiden (richting geven/leiding hebben), coördineren (zorgen voor afstemming) en laat de uitvoering in belangrijke mate over aan burgers, maatschappelijke organisaties en bedrijven. De uitwerking van "regiegemeente" kan per gemeentelijke taak verschillen. Het hangt er vanaf of het bijv. wel of geen wettelijke taak is, of de realisatie alleen kan met ondersteuning van en uitvoering door andere partners.

In de gemeentelijke dienstverlening staat de vraag van de burger centraal. De verdere ontwikkeling van de gemeentelijke dienstverlening is gebaseerd op vijf principes: mensgericht, snel en zeker, voor iedereen toegankelijk en bereikbaar, eenmalig verstrekken van gegevens, transparant en daarop aanspreekbaar. Het programma elektronische overheid ondersteunt de uitwerking en verbetering van de dienstverleningsvisie.

Door de uitwerking van de onderdelen regie en dienstverlening ontwikkelt de organisatie zich naar een flexibele en kwalitatief hoogwaardige, compacte organisatie die effectief en responsief kan opereren. Een organisatie die zich richt op proces- en projectmatig werken.

4 Richtinggevende uitspraken programmabegroting 2010-2013

Externe ontwikkelingen die van strategisch belang zijn in meerjarenperspectief en waarop de gemeente moet anticiperen leiden tot een aantal conclusies ten aanzien van de opzet en invulling van de programmabegroting 2012-2015. Op basis van deze conclusies worden de Raad enkele richtinggevende uitspraken voorgelegd die het college vervolgens betreft bij de voorbereiding van de programmabegroting 2012-2015.

In dit hoofdstuk worden per onderwerp de conclusies en richtinggevende uitspraken vermeld. De verdere toelichting en onderbouwing daarvan treft u hierna aan in hoofdstuk 5 "Strategische ontwikkelingen".

4.1 Conclusies en richtinggevende uitspraken

Ontwikkeling sociale wetgeving.

- 1) De gemeenten krijgen de verantwoordelijkheid over de nieuwe regeling "Werken naar vermogen" waarin de bestaande regelingen Wajong, Wsw, WIJ en Wwb worden samengevoegd. Doel daarvan is om meer mensen te laten participeren, budgetten gericht en effectiever in te zetten en kosten te besparen. Het rijk wil gaan korten op het participatiebudget, de sociale werkvoorziening, het minimabeleid en de schuldhulpverlening. Deze plannen kunnen leiden tot een extra beroep op armoederegelingen, bijzondere bijstand en schuldhulpverlening. De besluitvorming over de nieuwe plannen vindt fasegewijs plaats.

Uitspraak raad: De invoering van de nieuwe regeling "Werken naar vermogen" en de overige plannen van het Kabinet op het terrein van sociale wetgeving kunnen financiële effecten hebben voor de gemeenten. Het is wenselijk om in de programmabegroting 2012-2015 een stelpost op te nemen om in te kunnen spelen op de financiële effecten van de nieuwe wetgeving.

Decentralisatie taken uit Awbz naar gemeente.

- 2) De functie "begeleiding" uit de AWBZ gaat over naar de gemeente en valt onder de uitvoering van de WMO. Het gaat onder meer om dagbesteding, woonprojecten, medisch kinderdagverblijven. Bij deze decentralisatie gaat het rijk korten op de budgetten die overkomen. Op dit moment lopen op rijksniveau de voorbereidingen voor deze decentralisatie. Na concretisering vindt de vormgeving van de uit te voeren taken plaats.

Uitspraak raad: De gemeente krijgt de verantwoordelijkheid over de functie "begeleiding" en de daaronder vallende taken vanuit de AWBZ. Op de budgetten die naar de gemeente overkomen, past het rijk een korting toe. Deze korting wordt doorberekend aan het taak/werkveld, zoals beschreven in de paragraaf *Financieel meerjarenperspectief* (blz. 9). De uitvoering vindt plaats binnen de daarvoor beschikbare middelen.

Stelselwijziging Jeugdzorg en Centra voor Jeugd en Gezin.

- 3) Alle taken op het gebied van de jeugdzorg gaat het Kabinet overhevelen naar de gemeenten. De Centra voor Jeugd en Gezin moeten gaan dienen als front-office voor alle jeugdzorg van de gemeenten. Op rijksniveau wordt gewerkt aan de voorbereiding van deze overheveling. Na concretisering vindt de vormgeving van de uit te voeren taken plaats. Op de over te dragen budgetten past het rijk een efficiencykorting toe.

Uitspraak raad: De gemeente krijgt de verantwoordelijkheid over alle taken op het gebied van de jeugdzorg met het Centrum voor Jeugd en Gezin als front-office. Op de budgetten die naar de gemeente overkomen, past het rijk een korting toe. Deze korting wordt doorgegeven aan het taak/werkveld zoals beschreven in de paragraaf *Financieel meerjarenperspectief* (blz. 9). De uitvoering vindt plaats binnen de daarvoor beschikbare middelen.

Invoering Wet op de Veiligheidsregio's.

- 4) Per 1-10-2010 is Wet op de Veiligheidsregio's in werking getreden en de hieraan verbonden uitvoeringsbesluiten. Deze wet verplicht gemeenten om de organisatie voor rampen en crises aan een bepaald basisniveau te laten voldoen. De Veiligheidsregio Noord-Oost Gelderland werkt de wetgeving nu uit naar een plan van aanpak hoe te komen tot de basisvereisten/kwaliteitscriteria crisismanagement.

Uitspraak raad: De gemeente dient op basis van de nieuwe Wet op de Veiligheidsregio's de organisatie voor rampen en crises te laten voldoen aan een bepaald (wettelijk) basisniveau. De financiële consequenties voortvloeiend uit het door de Veiligheidsregio op te stellen plan van aanpak betrekken bij de voorbereiding van de programmabegroting 2012-2015.

Actualiseren van (regionale) woningbouwprogrammering.

- 5) De gevolgen van de economische crisis en de demografische ontwikkelingen (vergrijzing/ontgroening/krimp) leiden tot een actualisatie van de (regionale) woningbouwprogrammering. Tot 2019 mag de Regio Stedendriehoek van de provincie 8.500 nieuwe woningen bouwen. De bestaande woningbouwplannen van de zeven gemeenten in de Regio Stedendriehoek gaan uit van ruim twee keer zoveel woningen. Dit vraagt een actualisatie die in regioverband plaatsvindt.

Uitspraak raad: Door de gevolgen van de economische crisis en de demografische ontwikkelingen is een actualisatie nodig van het aantal nieuw te bouwen woningen in de zeven gemeenten van de Regio Stedendriehoek. De actualisering leidt tot grotere risico's voor het grondbedrijf die afgedekt dienen te worden. Het is daarom wenselijk om in de programmabegroting 2012-2015 een structurele toevoeging aan het grondbedrijf op te nemen.

Financieel meerjarenperspectief

- 6) Een aantal ontwikkelingen, zowel inhoudelijk als financieel, vragen om een aanpassing van het financieel meerjarenperspectief. De gemeente krijgt te maken met kortingen op doeluitkeringen in het sociale domein en op budgetten van te decentraliseren taken, met autonome gemeentelijke uitgaafverhogingen en inkomstenverlagingen. Daarnaast is er sprake van een korting op het gemeentefonds en is de toekomstige ontwikkeling van de uitkering onzeker vanwege de koppeling aan de economische groei en een herijking van de omvang en verdeling van het gemeentefonds.

Uitspraak raad: Ontwikkelingen, inhoudelijk en financieel, op rijks- en gemeentelijk niveau zijn aanleiding om het financieel meerjarenperspectief bij te stellen, gericht op het sluitend houden van de begroting en continuering van het solide financieel beleid. Voor de voorbereiding van de programmabegroting gelden de volgende hoofdlijnen:

- o De ontwikkelingen waar mogelijk financieel vertalen in de meerjarenbegroting op basis van indicaties en stelposten.
- o Voor de ontwikkelingen/risico's die zich nog niet financieel en beleidsinhoudelijk laten vertalen, wordt een structurele financiële buffer in het meerjarenperspectief opgenomen.
- o Ten aanzien van de decentralisatie van rijkstaken met (efficiency) kortingen, wordt de gedragslijn gekozen dat de kortingen, om in de uitgangssituatie een meerjarenbegroting te kunnen opstellen, in principe worden doorberekend aan het betreffende taak/werkveld. Uiteraard kan de raad, op het moment van het daadwerkelijk overdragen van de taken, eigen inhoudelijke en financiële afwegingen maken.
- o De geraamde ombuigingstaakstelling van in totaal 3 miljoen (60% ombuigen, 30% inkomstenverhoging en 10% technische maatregelen), handhaven.

Ombuigingsvoorstellen

- 7) De gemeente krijgt te maken met dalende inkomsten vanuit het rijk, met decentralisatie van taken, met kortingen op de budgetten en autonome gemeentelijke financiële ontwikkelingen. Op basis van deze ontwikkelingen dient de oorspronkelijk geraamde taakstelling van 3 miljoen euro gehandhaafd te worden. In samenspraak met burgers, maatschappelijke organisaties en bedrijven zijn voorstellen voorbereid gericht op de toekomst en zoekend naar andere manieren van werken/aanpak.

Uitspraak raad: Het financieel meerjarenperspectief is aanleiding om de (geraamde) ombuigingstaakstelling van 3 miljoen euro in de periode van 2011-2015 te handhaven. De invulling van deze taakstelling voor de resterende jaren vindt plaats door de in bijlage 1 opgenomen ombuigingsvoorstellen verder uit te werken in de voorbereiding van de programmabegroting 2012-2015.

5 Strategische ontwikkelingen

Dit hoofdstuk geeft de nadere toelichting en onderbouwing van de conclusies en richtinggevende uitspraken zoals in hoofdstuk 4 hiervoor vermeld. De basis ligt in de hierna beschreven externe ontwikkelingen die van strategisch belang zijn in meerjarenperspectief. Het gaat om ontwikkelingen die ofwel actie verlangen bij de nieuwe programmabegroting (op anticiperen) ofwel waarvan actie op termijn nodig zal zijn (signaleren). De ontwikkelingen met het kenmerk "op anticiperen" zijn in deze nota in hoofdstuk 4 vertaald naar richtinggevende uitspraken, die als de Raad ze overneemt, gebruikt worden voor de opstelling van de programmabegroting 2012-2015.

Van iedere inhoudelijke ontwikkeling vindt allereerst een korte beschrijving plaats. Vervolgens worden de aandachtspunten voor de gemeente aangegeven. Ten slotte wordt de inhoudelijke ontwikkeling getoetst aan de toekomstvisie en de huidige programmabegroting.

De programmaverantwoording 2010 is afgerond en staat in mei 2011 geagendeerd voor raadsbehandeling. Voor de inhoud van deze verantwoording wordt verwezen naar de betreffende jaarstukken. Eventuele voor deze perspectiefnota van belang zijnde ontwikkelingen voortkomend uit de programmaverantwoording 2010 zijn meegenomen in dit hoofdstuk.

5.1 Ontwikkelingen "op anticiperen" (raadsbesluit nodig)

Ontwikkeling sociale wetgeving	Pijler Sociaal
Het kabinet werkt aan één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt. In deze regeling worden Wajong, Wsw, WIJ en Wwb samengevoegd. Het kabinet wil met de nieuwe regeling 'werken naar vermogen' toe naar een regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt die decentraal wordt uitgevoerd door gemeenten en/of werkpleinen. Het kabinet wil daarmee bereiken dat gemeenten meer mensen laten participeren, budgetten gericht en effectiever inzetten en kosten besparen. In het regeerakkoord heeft het kabinet ook een korting op het participatiebudget aangekondigd. Van het participatiebudget, dat bedoeld is voor scholing, begeleiding naar en op het werk en subsidies voor werkgevers, blijft een derde over aan het einde van de kabinetsperiode. En ook op de sociale werkvoorziening, het minimabeleid en de schuldhulpverlening vinden kortingen plaats.	
<i>Aandachtspunten voor de gemeente.</i> De gemeentelijke beleidsvrijheid neemt toe op het gebied van (arbeids)participatie, echter het beschikbare budget wordt lager waardoor keuzes moeten worden gemaakt. Om dit te realiseren is meer beleidsontwikkeling nodig en afstemming tussen diverse beleidsterreinen (jeugd, inburgering, arbeidsmarkt) op regionaal niveau. Verder vraagt dit afstemming met de centrumgemeente Apeldoorn over de uitvoering. In een analyse van de Kabinetsplannen betreffende de diverse regelingen geeft de VNG aan dat de versoering van de uitkering voor de groep die overkomt vanuit de Wajong en WSW bij gemeenten kan leiden tot een extra beroep op armoederegelingen, bijzondere bijstand en schuldhulpverlening. Ook is een van de verwachte effecten van kortingen en samenvoeging van regelingen dat er een groter beroep op het Wwb-Inkomensdeel ontstaat.	
<i>Hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot de toekomstvisie.</i> Het betreft invoering van een nieuwe regeling ter vervanging van bestaande regelingen.	
<i>Hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot de programmabegroting (in welk programma).</i> Deze ontwikkeling valt onder programma 10 (Weer aan het werk), maar heeft een directe relatie met programma 1 (Opgroeien in Epe) en 3 (Zorg en opvang).	
<i>Besluit van de raad nodig: Ja</i> Fasegewijs vindt besluitvorming plaats over de invoering van deze ontwikkelingen. Voor de financiële effecten van de wetswijzigingen is het wenselijk een stelpost in het financieel meerjarenperspectief op te nemen.	

Decentralisatie taken uit Awbz naar gemeente**Pijler Sociaal***Korte beschrijving ontwikkeling.*

Het rijk draagt taken uit de AWBZ over aan gemeenten. De functie "begeleiding" komt naar de gemeentelijke Wmo. Het gaat hier onder meer om dagbesteding, woonprojecten en medische kinderdagverblijven. Het Rijk wil hiermee de ondersteuning dichterbij de burger organiseren en tegelijkertijd bezuinigen. Voor de gemeente betekent dit dat per 1-1-2013 de overgang is voor de nieuwe cliënten en een jaar later komen daar ook de oude cliënten bij. Overheveling van Awbz-taken richting Wmo houdt in dat de gemeente moet zoeken naar een (op maatwerk gesneden) passend alternatief om de beperking te compenseren (compensatieplicht). Hierbij wordt eerst gekeken naar wat burgers zelf (nog) kunnen om mee te doen in de maatschappij.

Aandachtspunten voor de gemeente.

Het betreft een grote aanvullende taak. Het gaat om een nieuwe (en brede) doelgroep, waaronder ouderen (o.a. fysieke beperkingen en dementerenden), mensen met psychiatrische problemen en mensen met verstandelijke en lichamelijke beperkingen. Hieruit ontstaan nieuwe subsidie- en contractpartners. De begroting Wmo zal naar verwachting ongeveer verdubbeld worden. Het kan gaan om zo'n 4 miljoen per jaar voor de gemeente Epe.

Hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot de toekomstvisie.

De meest recente uitwerking van de toekomstvisie ligt vast in de Sociale Agenda. De taken in het kader van "begeleiding" vallen binnen het onderdeel "Ondersteuning". Daarbij heeft de gemeente als doel gesteld dat maatschappelijke participatie bevorderd moet worden.

Hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot de programmabegroting (in welk programma).

De taken binnen de functie "begeleiding" vallen onder programma 3; zorg en opvang.

Besluit van de raad nodig: Ja

Het betreft nieuw beleid. Het is op dit moment wachten op een verdere concretisering vanuit het Rijk. Over de invulling, inhoudelijke keuzemogelijkheden, overheveling van budgetten en mogelijke samenwerking in de regio moet nog veel uitgewerkt en verduidelijkt worden. In de loop van 2011 zal er meer duidelijkheid ontstaan. De overdracht van deze taken vindt plaats met een korting op de budgetten die wordt doorgegeven aan het taak/werkveld.

Stelselwijziging Jeugdzorg en Centra voor Jeugd en Gezin**Pijler Sociaal***Korte beschrijving ontwikkeling.*

Het Kabinet wil alle taken op het gebied van jeugdzorg (jeugd ggz, provinciale jeugdzorg, gesloten jeugdzorg, jeugdreclassering, jeugdbescherming en licht verstandelijk gehandicapte jeugd) overhevelen naar de gemeenten. De verantwoordelijkheid voor zorg aan jeugd en gezin komt in zijn geheel bij de gemeenten te liggen. Momenteel is de geïndiceerde jeugdzorg een taak van de provincie. Het moment van overdracht is nog onduidelijk. Het Kabinet wil dat de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) gaan dienen als front office voor alle jeugdzorg van de gemeenten.

Aandachtspunten voor de gemeente.

Met de decentralisatie van deze taak krijgen de gemeenten er een omvangrijke taak bij. Voor een effectieve uitvoering van deze taak ligt het voor de hand om in regionaal verband te bezien hoe de taak in te voeren. Veel betrokken partijen zijn op regionale/provinciale schaal georganiseerd. De uitwerking van de Kabinetsplannen zullen verder richting geven aan hoe een en ander vorm te geven. De overdracht gaat gepaard met een efficiëncykorting op de beschikbare budgetten van zo'n 10%. Het CJG in Epe krijgt twee locaties. In de kern Epe is in 2010 een CJG geopend. Een tweede lokatie komt in Vaassen. Daarmee zijn er twee locaties die kunnen fungeren als voorportaal voor alle jeugdzorg conform het voorgenomen rijksbeleid. Het CJG dient toegerust te zijn om deze nieuwe taken te kunnen uitvoeren.

Tot en met 2011 ontvangen gemeenten vanuit het rijk geoormerkte gelden voor het opzetten en laten functioneren van het CJG. De bedoeling is deze middelen toe te voegen aan het gemeentefonds.

<i>Hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot de toekomstvisie.</i>
Het CJG en het aanbod dat het biedt, is een van de voorzieningen in een nog nader te bepalen basisvoorzieningenniveau in de vier dorpskernen. Aangegeven is dat de specifieke functies, waartoe het CJG behoort, vorm gegeven worden in de kernen Epe en Vaassen.
<i>Hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot de programmabegroting (in welk programma).</i>
Jeugdzorg als onderdeel van het CJG valt onder Programma 1 (Opgroeien in Epe). Deze activiteit is opgenomen in de programmabegroting.
<i>Besluit van de raad nodig: Ja</i>
De stelselwijziging gaat gepaard met de overheveling van budgetten en de uitvoering van nieuwe taken. Het is op dit moment wachten op een verdere concretisering vanuit het Rijk. De overdracht van deze taken vindt plaats met een korting op de budgetten die wordt doorgegeven aan het taak/werkveld.

Invoering Wet op de Veiligheidsregio's	Pijler Sociaal
<i>Korte beschrijving ontwikkeling.</i>	
Per 1-10-2010 is de Wet op de Veiligheidsregio's in werking getreden en de hieraan verbonden uitvoeringsbesluiten. De wet regelt een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder één regionaal bestuur. In de wet zijn onder meer de bestuurlijke inbedding en de basisvereisten voor de organisatie van de hulpverleningsdiensten opgenomen, welke taken het bestuur van een veiligheidsregio heeft en wat de minimeisen zijn voor hulpverleners als de regionale brandweer en geneeskundige diensten en het materieel dat ze gebruiken. De gemeentelijke organisatie voor rampen en crises dient te voldoen aan een bepaald basisniveau. De Veiligheidsregio Oost-Gelderland werkt de wetgeving nu uit naar een plan van aanpak hoe te komen tot de basisvereisten / kwaliteitscriteria crisismanagement. De regionalisering van de brandweezorg (verantwoordelijkheid van gemeente naar veiligheidsregio) vloeit ook voort uit deze wet.	
<i>Aandachtspunten voor de gemeente.</i>	
De nieuwe eisen aan de rampen en crisisorganisatie vragen een verdere ontwikkeling van de gemeentelijke rampen en crisisorganisatie. De uitvoering van deze wettelijke taken vragen extra gemeentelijke investeringen. De realisatie van de overdracht van de verantwoordelijkheid over de brandweezorg van gemeente naar regio vindt plaats via een gemeenschappelijke regeling VNOG en vervolgens praktisch op basis van een ontvlechtingplan.	
<i>Hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot de toekomstvisie.</i>	
Is een wettelijke taak.	
<i>Hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot de programmabegroting (in welk programma).</i>	
De activiteiten vallen onder programma 4 (Leefbaar en veilig).	
<i>Besluit van de raad nodig: Ja</i>	
De gemeente is verantwoordelijk voor de basiszorg crisisbeheersing en rampenbestrijding zoals bij wet en uitvoeringsbesluiten opgelegd. De gevolgen en consequenties om te voldoen aan de basisvereisten maakt de veiligheidsregio inzichtelijk en vertaalt dit naar een plan van aanpak. De daaruit voortvloeiende financiële consequenties betrekken bij de voorbereiding van de programmabegroting. Betreffende de regionalisering van de brandweezorg naar de regio volgen afzonderlijke voorstellen.	

Actualiseren van (regionale) woningbouwprogrammering	Pijler Ruimte
---	----------------------

Korte beschrijving ontwikkeling.

Het bouwen van nieuwe woningen is hoogst actueel. De oorzaken daarvoor liggen enerzijds in de gevolgen van de economische crisis en anderzijds in de demografische ontwikkelingen. Gevolgen van de economische crisis zijn onder meer het stagneren van de uitvoering van nieuwbouwplannen, verminderde verkoop van woningen en verminderde instroom en doorstroom in de koopsector. Daarnaast zijn de prijzen van woningen de afgelopen jaren sterk gestegen en wordt het steeds lastiger een hypotheek te krijgen. Woningzoekenden richten zich meer op de huurmarkt waar de druk sterk is toegenomen, te meer ook nu corporaties sociale huurwoningen nog maar mogen toewijzen aan huishoudens waarvan het inkomen niet meer dan circa € 33.000,- bedraagt. De demografische ontwikkeling leidt tot verandering in de samenstelling van de bevolking. Epe krijgt te maken met een sterke vergrijzing en ontgroening (huishoudenverdunning). Voor de regio als totaal is er tot 2040 sprake van een geringe groei van bevolking, beroepsbevolking en werkgelegenheid. Het algemene beeld voor de toekomst van een groter aandeel van ouderen in de bevolking en minder jongeren betekent dat de vraag naar woningen niet zozeer kwantitatief maar vooral kwalitatief zal veranderen. Deze ontwikkelingen zijn voor de provincie aanleiding geweest, uitgaande van het landelijke prognosemodel Primos 2007, om het aantal nieuw te bouwen woningen voor de regio Stedendriehoek tot 2019 op 8.500 woningen te stellen. De plannen van de zeven gemeenten in de regio leiden tot ruim 20.000 woningen. Gelet hierop heeft, mede ook op uitdrukkelijk verzoek van de provincie Gelderland, de regio Stedendriehoek zich ten doel gesteld te komen tot een regionale woningbouwprogrammering. Dit proces loopt en leidt eind dit jaar tot afspraken tussen regio en provincie.

Aandachtspunten voor de gemeente.

Het in kaart brengen van de consequenties en gevolgen van de economische crisis en de demografische ontwikkelingen op de lokale/regionale woningbouw is van belang. Het werkt door in de te maken keuzes voor onder meer sociale voorzieningen en zorg, onderwijs, vrije tijd. Als gemeente is het nodig ons te beraden op welke locaties woningbouw gewenst is, getoetst op volkshuisvestelijke, ruimtelijke en financiële aspecten.

Hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot de toekomstvisie.

Het speelt in op de thema's "verjonging en vergrijzing" en "voorzieningen en kernen".

Hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot de programmabegroting (in welk programma).

Het onderwerp woningbouw is onderdeel van programma 5 (Ruimte en wonen). De woonvisie gaat geactualiseerd worden in 2011 en neemt daarin de aspecten zorg en welzijn mee. Het speelt in op het gewenste basisvoorzieningenniveau in de vier dorpskernen.

Besluit van de raad nodig: Ja

In fases vindt besluitvorming plaats over de nieuwe woningbouwprogrammering. De actualisering leidt tot grotere risico's voor het grondbedrijf die afgedekt dienen te worden. Het is daarom wenselijk een structureel bedrag toe te voegen aan het grondbedrijf.

Financiële ontwikkelingen	Algemeen
----------------------------------	-----------------

Korte beschrijving ontwikkeling.

Voor de invulling van de Perspectiefnota 2012-2015 zijn de volgende ontwikkelingen van belang:

- **Rijksbezuinigingen op doeluitkeringen**
Het aangekondigde rijksbeleid betekent dat op diverse doeluitkeringen kortingen worden toegepast. Het betreft hier uitkeringen op het gebied van de WMO, WWB-inkomensdeel, participatiebudgetten, WSW, Wajong e.d. De effecten van het rijksbeleid op deze deelgebieden kunnen nog niet financieel vertaald worden. De effecten van de kortingen op diverse budgetten en de samenvoeging van regelingen op het gebied van de sociale wetgeving, zullen er toe leiden dat meer mensen een beroep zullen doen op het de WWB-inkomensdeel, minima regelingen en de uitvoeringskosten zullen stijgen.

Het in voorbereiding zijnde bestuursakkoord tussen het Rijk en de VNG zal hierover meer duidelijkheid moeten geven

- Decentralisatie van (rijks)taken met kortingen
De komende jaren moet rekening worden gehouden met decentralisatie van (rijks)taken op het gebied van jeugdzorg, uitvoering van de AWBZ en veiligheid (wet veiligheidsregio). Deze decentralisatie gaat gepaard met efficiency kortingen die door de gemeenten moeten worden ingevuld. Het gemeentelijk taken/uitgavenpakket neemt aanmerkelijk toe en daarmee ook de financiële risico's op de autonome uitgaafstijgingen.
De impact van deze decentralisatiemaatregelen laten zich nog niet financieel en beleidsinhoudelijk vertalen. Ook hier zal het bestuursakkoord tussen Rijk en VNG naar verwachting meer duidelijkheid geven.
- Actualisatie van (regionale) woningbouwprogrammering
Actualisatie van de (regionale) woningbouwprogrammering betekent o.a. dat de komende jaren, naast de al geraamde dotaties voor het afdekken van de risico's als gevolg van de economische crisis, extra middelen aan het grondbedrijf moeten worden toegevoegd om toekomstige verliezen te voorkomen.
- Voortgangsrapportage 2011; financiële gevolgen autonome ontwikkelingen.
Uit de in voorbereiding zijnde 1^e voortgangsrapportage 2011, blijkt dat diverse autonome ontwikkelingen een negatief effect hebben op het financieel meerjarenperspectief. Het betreft lagere belasting/leges opbrengsten, hogere kosten collectief vervoer, autonome kostenstijgingen etc. Binnen het financieel meerjarenperspectief zal hiervoor financiële dekking gevonden moeten worden.

De hiervoor genoemde ontwikkelingen hebben een flinke negatieve impact op het meerjarenperspectief. Tegenover deze negatieve ontwikkelingen kan een positieve, zij het nog wel een onzekere, ontwikkeling geschetst worden ten aanzien van de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

- Algemene uitkering gemeentefonds: lagere korting
Op basis van de circulaire van Binnenlandse Zaken van december 2010 over het gemeentefonds, kan een ruwe inschatting gemaakt worden van de effecten van de rijksbezuinigingen en het rijksuitgaven beleid, op de algemene uitkering. De aangekondigde rijksbezuiniging op het gemeentefonds pakt aanmerkelijk lager uit. Daarnaast is sprake van een toename van rijksuitgaven in de komende jaren. De toename van de rijksuitgaven is gebaseerd op een economische groei, in het bijzonder in de jaren 2014 en 2015. Toename van rijksuitgaven betekent een toename (accres) in de algemene uitkering (methodiek "samen de trap op samen de trap af"). Hierbij moet worden opgemerkt dat een belangrijk deel van de toename afgezonderd moet worden voor (hogere) loon- en prijsstijging. Bij de vaststelling van het collegeakkoord is uitgegaan van het meest ongunstigste bezuinigingsscenario met een korting op de algemene uitkering van 3,6 miljoen euro, later bijgesteld naar 3 miljoen euro. Met de laatste gegevens valt deze korting lager uit en bedraagt naar verwachting 1 miljoen euro. Het betreft een ruwe schatting, de mei circulaire en/of de september circulaire over de algemene uitkering zal meer duidelijkheid moeten geven.
- Algemene uitkering gemeentefonds: ontwikkelingen onzeker
Zoals hiervoor is aangegeven zijn de financiële inschattingen over de hoogte van de algemene uitkering onzeker omdat deze uitgaan van economische groei in 2014 en 2015. Daarnaast geeft de decembercirculaire algemene indicaties, de definitieve verdeling over de gemeenten kan pas bij de mei en/of septembercirculaire, gemaakt worden. Bijkomende onzekerheden zijn de herijking van de omvang en de verdelingen binnen het gemeentefonds. Tevens moet de uitgangspositie van waaruit de normeringssystematiek voor het gemeentefonds weer wordt ingevoerd, nog vastgesteld worden.

Aandachtspunten voor de gemeente.

Oplossingslijnen.

In het kader van de perspectiefnota 2012-2015 zal, met in achtname van het uitgestippelde beleid uit de vorige meerjarenbegroting 2011-2014, in hoofdlijnen een antwoord gegeven moeten worden op de hiervoor geschetste ontwikkelingen. De verdere uitwerking zal in het najaar plaatsvinden in het kader van de opstelling van de begroting 2012 en meerjarenbegroting 2012-2015.

Op de hiervoor geschetste ontwikkelingen wordt als volgt geanticipeerd:

- De geschetste ontwikkelingen zullen, waar mogelijk, financieel vertaald worden in de meerjarenbegroting. Er zal gewerkt worden met indicaties en stelposten. Zo zullen voor de effecten van de actualisatie van de (regionale) woningbouwprogrammering/grondbedrijf, ramingen/stelposten worden opgenomen in het meerjarenperspectief. Ook voor de effecten van de wijzigingen op het gebied van de sociale wetgeving op de toekomstige WWB uitgaven, zullen stelposten worden opgenomen.
De structurele effecten van de 1^e voortgangsrapportage 2011 worden meegenomen in het meerjarenperspectief.
- Voor de ontwikkelingen/risico's die zich nog niet financieel en beleidsinhoudelijk laten vertalen, wordt een structurele financiële buffer in het meerjarenperspectief opgenomen.
- Ten aanzien van de decentralisatie van rijkstaken met (efficiency) kortingen, wordt de gedragslijn gekozen dat de kortingen, om in de uitgangssituatie een meerjarenbegroting te kunnen opstellen, in principe worden doorberekend aan het betreffende taak/werkveld. Uiteraard kan de raad, op het moment van het daadwerkelijk overdragen van de taken, eigen inhoudelijke en financiële afwegingen maken.
- De omvang van de in vorige meerjarenbegroting geraamde taakstelling van totaal 3 miljoen (60% ombuigen, 30% inkomstenverhoging en 10% technische maatregelen), wordt vooralsnog gehandhaafd. De in het kader van voorliggende perspectiefnota aangewezen bezuinigingsopties, worden verder uitgewerkt/voorbereid door de ambtelijke organisatie en/of de betreffende instellingen. De definitieve besluitvorming hierover vindt jaarlijks plaats bij de behandeling van de begroting in het najaar.

De hiervoor geschetste ontwikkelingen en oplossingslijnen zijn, op basis van de thans beschikbare informatie en gemaakte aannames, vertaald in een, op hoofdlijnen geactualiseerde meerjarenbegroting. Betreffende stukken zijn opgenomen in het raadsdossier. Op basis van de huidige inzichten is het meerjarenperspectief, met handhaving van de taakstellingen, sluitend. Op basis van de mei circulaire algemene uitkering gemeentefonds, zal een de nieuwe begroting 2012 en meerjarenbegroting 2012-2015 worden opgesteld.

Hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot de toekomstvisie.

De Toekomstvisie samen met het collegeprogramma zijn belangrijke afwegingskaders bij heroverwegingen.

Hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot de programmabegroting (in welk programma).

Het onderwerp is onderdeel van programma 11 "Organisatie en bedrijfsvoering".

Besluit van de raad nodig: ja

De raad geeft het kader voor de voorbereiding van de programmabegroting, waarbij rekening gehouden wordt met het financieel meerjarenperspectief. Het uitgangspunt hierbij is "de begroting sluitend te houden".

Ombuigingsvoorstellen

Algemeen

Korte beschrijving ontwikkeling.

De komende jaren krijgen de gemeenten minder geld vanuit het rijk. Minder geld uit de algemene uitkering en kortingen op budgetten voor de uitvoering van sociale wetgeving (o.a. WSW, Wajong, WWB). Tegelijkertijd krijgen de gemeenten er meer taken bij van het rijk en provincie. Voorbeelden zijn onder meer taken uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten die overgebracht worden naar de lokale uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de overdracht van de jeugdzorg naar de gemeenten. Deze twee hoofdlijnen (minder inkomsten, meer taken) vragen om bezuinigingen in de periode van 2011-2015 die nu geraamd worden op een bedrag van 3 miljoen euro.

Er is een traject geweest waarin voorstellen zijn voorbereid om te komen tot invulling van deze taakstelling. Leidend is geweest te werken vanuit een toekomstgerichte blik, zoeken naar oplossingen door een andere en slimmere organisatie en nieuwe of andere samenwerkingsvormen. Nadrukkelijk is de dialoog gezocht met de samenleving en zijn er werkconferenties georganiseerd om samen met burgers, maatschappelijke organisaties en bedrijven na te denken over ideeën, suggesties en mogelijke oplossingen. Dit onder het motto "Bezuinigen en vernieuwen".

Aandachtspunten voor de gemeente.

Het doorvoeren van bezuinigingen vraagt een heroverweging van bestaande taken. Voor de toekomst zijn hierbij de effecten van de demografische ontwikkeling van belang (vergrijzing, ontgroening, huishoudenverdunning). De bevolkingssamenstelling in onze gemeente gaat sterk veranderen.

Een veranderende rolverdeling tussen burgers, maatschappelijke organisaties, bedrijven en gemeenten leidt tot een nieuwe verantwoordelijkheidsverdeling en werkwijze. Meer zelfredzaamheid en zelfverantwoordelijkheid van burgers, uitvoering meer bij de organisaties in de samenleving, gemeente richt zich meer op leiden, sturen en coördineren.

Op rijksniveau is veel nieuwe wetgeving in ontwikkeling met impact voor de gemeente, zoals maatregelen gericht op de onderkant van de arbeidsmarkt (WSW, Wajong, WWB e.d), decentralisatie van taken (jeugdzorg, de AWBZ, veiligheid). Hierin komen kortingen op de (over te dragen) rijksbudgetten.

Autonome gemeentelijke ontwikkelingen leiden tot verhoging van de uitgaven (o.a. de regiotaxi en het grondbedrijf) en vermindering van inkomsten door lagere opbrengsten uit belastingen en leges.

Echter, de korting op het gemeentefonds valt lager uit dan tot nu toe aangenomen.

Hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot de toekomstvisie.

Bij de invulling van de ombuigingstaakstelling is een hoofdlijn toekomstgerichte oplossingen te zoeken. Aandacht voor de veranderende bevolkingssamenstelling met een daarop afgestemd voorzieningenaanbod op zowel het sociale, ruimtelijke als economische terrein. Ook afgestemd op de vier dorpen.

Hoe verhoudt de ontwikkeling zich tot de programmabegroting (in welk programma).

De ombuigingsvoorstellen raken alle programma's.

Besluit van de raad nodig: ja

De raad geeft op hoofdlijnen aan welke ombuigingsvoorstellen er verder uitgewerkt dienen te worden. Bij de behandeling van de begroting vindt vervolgens de definitieve besluitvorming plaats.
